

Αγίου Γρηγορίου Θεολόγου: Λόγος εις το Πάσχα - Μέρος 6ο

14. Τι ακόμη; Εισάγεται

μεν ο πρώτος μήνας, η, καλύτερα, η αρχή των μηνών (Εξ. 12, 2), είτε επειδή ήταν τέτοιος από την αρχήν δια τους Ιουδαίους είτε επειδή έγινε κατόπιν δια τον λόγον αυτόν και έλαβεν από το μυστήριο το να είναι πρώτος. Ακόμη δε η δεκάτη του μηνός, επειδή το δέκα είναι ο πιο πλήρης απ όλους τους αριθμούς, η πρώτη τελεία μονάς η οποία αποτελείται από μονάδας και η οποία δημιουργεί τελειότητα. Διατηρείται δε εις την πέμπτην ημέραν, ίσως επειδή το θύμα δια το οποίον ομιλώ καθαρίζει τας αισθήσεις από τας οποίας προήλθε το παράπτωμα και γύρω από τας οποίας διεξάγεται ο πόλεμος, επειδή αυτά δέχονται το κεντρί της αμαρτίας. Εκλέγεται δε όχι μόνον από τα αρνία (Εξ. 12, 5) αλλά και από το χειρότερον είδος και από την αριστεράν χείρα των εριφίων (Ματθ. 25, 33), επειδή δεν θυσιάζεται μόνον δια τους δικαίους αλλά και δια τους αμαρτωλούς. Μάλιστα δε προ παντός δι αυτούς, καθόσον ημείς έχομεν ανάγκην μεγαλυτέρας φιλανθρωπίας. Δεν είναι δε παράδοξον εάν το πρόβατον αναζητήται μεν κατ αρχήν εις κάθε οικίαν και εάν δεν ευρεθή τότε ανευρίσκεται κατόπιν εράνου, λόγω της πτωχείας η οποία επικρατεί, από τους οίκους των μεγάλων οικογενειών, επειδή το καλύτερον μεν είναι να έχη την ικανότητα ο καθένας να τελειωθή προσωπικά και να προσφέρη ζωντανήν και αγίαν θυσίαν εις τον Θεόν ο οποίος τον καλεί, καθαγιαζόμενος πάντοτε και με κάθε μέσον. Αν δε αυτό δεν είναι δυνατόν, τότε ας χρησιμοποιήσωμεν και συνεργούς εις αυτό εκείνους οι οποίοι είναι συγγενείς με ημάς ως προς την αρετήν και άνθρωποι του ιδίου ήθους. Διότι αυτό νομίζω ότι θέλει να δείξη το παράδειγμα, το να ερχόμεθα εις επαφήν με εκείνους οι οποίοι ευρίσκονται πολύ

κοντά εις το σφάγιον, εάν αυτό ήθελε χρειασθή.

15. Απ εδώ προέρχεται η «ιερά νύξ», η αντίθετος της νυκτός η οποία είναι διασκορπισμένη εις τον παρόντα βίον, κατά την οποίαν διαλύεται το πρωτόγονον σκότος και τα πάντα έρχονται εις το φως, τακτοποιούνται και αποκτούν μορφήν και έτσι αποκτά ωραιότητα η προηγουμένη ασχήμια. Από εδώ απομακρυνόμεθα από την Αίγυπτον, την σκυθρωπήν αμαρτίαν η οποία μας καταδιώκει, από τον Φαραώ τον άορατον τύραννον και από τους σκληρούς εργοδότας, και μεταφερόμεθα εις τον ουράνιον κόσμον. Και απελευθερωνόμεθα από τον πηλόν και την κατασκευήν πλίνθων, από την αχυρένια και εύθραυστον κατασκευήν του σώματος, η οποία εις τους πολλούς δεν έχει ούτε καν την αντοχήν αχυρένιων λογισμών. Από εδώ θυσιάζεται ο αμνός και σφραγίζονται με το τίμιον αίμα η πράξις και ο λόγος, δηλαδή η συνήθεια και η ενέργεια, αι οποίαι στέκονται εις τας θύρας μας - λέγω δε θύρας τα κινήματα και τα δόγματα του νού, τα οποία ανοίγουν και κλείονται καλώς από την θεωρίαν - επειδή κατά κάποιον τρόπον η θεωρία αποτελεί το μέτρον της πνευματικής ικανότητάς μας. Από εδώ δίδεται η τελευταία και πιο βαρεία πληγή εις τους διώκτας και η οποία αξίζει πραγματικά εις τους διώκτας, και η Αίγυπτος θρηνεί τα πρωτότοκα των λογισμών και των πράξεών της (το οποίον ονομάζεται και εξυψώνεται ως σπέρμα Χαλδαϊκόν από την Γραφήν (Ιουδίθ 5, 6) και νήπια της Βαβυλώνος τα οποία ρίπτονται με δύναμιν επάνω εις την πέτραν και διαλύονται (Ψαλμ. 136, 8-9), και τα πάντα είναι γεμάτα από την βοήν και την κραυγήν των Αιγυπτίων, ενώ από ημάς θα απομακρυνθή εξ αιτίας της θυσίας του αρνίου ο εξολοθρευτής άγγελος, από σεβασμόν και φόβον δια το χρίσιμον της θύρας. Από εδώ προέρχεται και το επταήμερον φούσκωμα της ζύμης (Εξ. 12, 19) (διότι το επτά είναι ο πιο μυστικός από τους αριθμούς, ο οποίος αντιστοιχεί προς τον κόσμον αυτόν), της παλαιάς και ξυνης κακίας (διότι δεν προέρχεται από εκείνην η οποία δημιουργεί το ψωμί και ζωογονεί), δια να μην διατρεφώμεθα με το Αιγυπτιακόν προζύμι και το λείψανον της φαρισαϊκής διδασκαλίας (Ματθ. 16, 6).

16. Και αυτοί μεν ας θρηνούν, από ημάς δε θα φαγωθή το αρνί. Θα φαγωθή δε κατά την εσπέραν (Εξ. 12, 18), επειδή το πάθος του Χριστού έγινε δια το τέλος των αιώνων, και επειδή παρέδωσε το Μυστήριον εις τους μαθητάς Του κατά την εσπέραν, διαλύων την σκοτοδίνην της αμαρτίας. Δεν μαγειρεύεται δε αλλά προσφέρεται ψητόν, δια να μην έχη ο λόγος μας τίποτε το ρευστόν και ευκολοδιάλυτον, αλλά να είναι καλοστημένος και σταθερός και δοκιμασμένος από το πυρ το οποίον καθαρίζει, και ελεύθερος από κάθε τι το γήϊνον και απέριττος, και να βοηθούμεθα από τα καλά κάρβουνα, τα οποία ανάπτονται από Εκείνον ο οποίος ήλθε να βάλη φωτιάν εις την γην (Λουκά 12, 49), την φωτιάν εκείνην η οποία κατακαίει τας πονηράς συνηθείας και η οποία επιταχύνει το άναμμα. Όσον

μεν λοιπόν μέρος του λόγου είναι σαρκώδες και φαγώσιμον, θα φαγωθή και θα καταναλωθή (Εξ. 12, 8 ε.) μαζί με τα εντόσθια και τα κρυφά μέρη του νού και θα παραδοθή εις πνευματικήν χώνευσιν μέχρι το κεφάλι και μέχρι τα πόδια, μέχρι δηλαδή τας πρώτας ενατενίσεις της θεότητας και τας τελευταίας σκέψεις περί της σαρκώσεως. Δεν θα βγάλωμεν δε τίποτε έξω από την οικίαν, ούτε και θα κρατήσωμεν τίποτε δια την επομένην ημέραν (Εξ. 12, 10), επειδή τα περισσότερα από τα Μυστήριά μας δεν πρέπει να παρουσιάζωνται εις τους εκτός της πίστεως, επειδή δεν υπάρχει κάθαρσις η οποία να ξεπερνά αυτήν την νύκτα και επειδή δι εκείνους οι οποίοι έχουν γίνει κοινωνοί του Λόγου δεν είναι πράγμα αξιέπαινον η αναβολή. Διότι, όπως είναι καλόν και αγαπητόν εις τον Θεόν, να μη διατηρήται η οργή μέχρι να τελειώση η ημέρα, αλλά να εξαφανίζεται πριν από την δύσιν του ηλίου (Εφ. 4, 26), όπως και να το εκλάβης αυτό, είτε από χρονικήν είτε και από πνευματικήν άποψιν (διότι δεν είναι δι ημάς ασφαλές το να δύη η ήλιος ενώ διατηρούμεν ακόμη την οργήν μας), έτσι δεν πρέπει και το φαγητόν αυτό να διατηρήται καθ όλην την διάρκειαν της νυκτός, ούτε να φυλάσσεται δια την επομένην. Όσον δε μέρος έχει κόκκαλα και δεν ημπορεί να φαγωθή ούτε να γίνη από ημάς κατανοητόν, δεν πρέπει να θραυσθή (Εξ. 12, 46), διαμοιραζόμενον και κατανοούμενον κατά τρόπον εσφαλμένον (διότι θα παραλείψω να είπω ότι και από τον Ιησούν, συμφώνως προς την ιστορίαν, δεν εθραύσθη τίποτε (Ιω. 19, 36), αν και οι σταυρωταί ήθελαν να επισπεύσουν τον θάνατόν Του εξ αιτίας του Σαββάτου), ούτε να απορριφθή και να συρθή εδώ και εκεί δια να μην δοθούν τα άγια εις τους σκύλους, εις τους κακούς κατασπαρακτάς του Λόγου, όπως δεν πρέπει επίσης να δοθή εις τους χοίρους η λαμπρότης και το μαργαριτάρι του Λόγου (Ματθ. 7, 6), αλλά θα πρέπει να καταναλωθή από την φωτιάν η οποία κατακαίει και τα ολοκαυτώματα, να εκλεπτυνθή και να διατηρηθή από το Πνεύμα το οποίον ερευνά και γνωρίζει τα πάντα, και να μην χαθή μέσα εις τα ύδατα, ούτε να διασπαρή, όπως συνέβη με την κεφαλήν του μόσχου την οποίαν εσχεδίασεν ο Μωϋσής δια τον Ισραηλιτικόν λαόν δια να κατακρίνη την σκληρότητά του (Εξ. 32, 19 ε.).

Συνεχίζεται...

Πηγές: imkby.gr - egolpion.com